

ORGAN FÖR SVERIGES SÄNDAREAMATÖRER

Red. och ansvarig utgivare: Ing. H. ELIÆSON (SM6WL), Fack 8, Tel. 1613, Motala

EDITORIAL.

Styrelsen har bett mig att i denna spalt påpeka det olämpliga i användandet av modularad telegrafi. Vid flera tillfällen den senaste tiden har det nämligen hänt att svenska amatörer uppenbarat sig på banden med denna avart av vågtyp och därigenom kommit mycken förargelse åstad. Vi SM's ha emellertid ej lust att få vårt goda rykte förstört av en eller ett par själviska herrar. Det har hänt en gång förr att amatörerna i andra länder samfällt knorrat över sådant ofog, och det är fullständigt onödigt att historien upprepas.

De två stora testerna (NRAU- och UA-) komma i år tätt inpå varandra, men detta bör ej hindra ett livligt deltagande i båda. Lycka till!

—WL.

LOGGBLAD.

Till sändareamatörerna bland medlemmarna bifogas loggblad avsedda för NRAU- och UA-testerna.

NRAU-TÄVLING 1939.

NRAU inbjuder till individuell tävlan och landskamp i traditionell stil.

Bestämmelser:

1. Tider.

Lördagen d. 8 april 1939 kl.	0500—0700 GMT.
" " 8 " " "	2200—2400 "
Söndagen " 9 " " "	0600—0800 "
" " 9 " " "	1200—1400 "

2. **Frekvensband:** 3,5—7—14—28—56 Mc/s. Telegrafi på alla band, telefoni endast på 3,5 och 56 Mc/s. Ören eller ostabil ton resp. dålig telefonikvalitet ävensom överskridande av frekvensband eller tidsgränser kan medföra diskvalifikation. QSO med sedermera diskvalificerad station är ogiltig.

3. Under varje tävlingspass tillåtes högst en QSO med varje tävlande station. Trafik med eget lands stationer räknas dock ej.

4. Anrop under tävlingen är NRAU DE....

5. **Tävlingsmeddelande** av typen 03479 PÄI-VÅ skall utväxlas. De två första siffrorna skola

utgöra löpande nummer på meddelandet och de följande rapport enligt RST-skalan. Bokstavsgruppen skall innehålla fem oregelbundet sammansatta bokstäver och ändras för varje QSO.

6. **Poängberäkning:** Varje godkänt meddelande ger 1 poäng. Slutsumman multipliceras med antalet **länder**, med vilka godkänd förbindelse erhållits, samt med en koefficient, som bestämmes av deltagarantalet i varje land sålunda: Totala antalet deltagare divideras med antalet deltagare utom egna landet. Denna koefficient leder till en utjämning så att ett land med många deltagare, där sålunda varje deltagare har färre möjligheter till QSO, gives samma vinstchans som ett land med få deltagare.

7. **Tävlingslogg** enligt prov skall insändas direkt till tävlingsledningen, adress SSA, Postfack, Stockholm 8, och skall vara denna tillhanda senast den 25 april 1939. Skriv tydligt och med stora tryckbokstäver! Kommentarer böra icke skrivas på loggbladen.

8. **Lagtävling:** De fem från varje land, som placerat sig bäst, bilda lag. Lagets platssiffra bestämmes av summan av dessas platssiffror.

9. **Priser:** Lagtävlingen: vandringspokal till segrande lag. Individuellt: tävlingsmedaljer.

10. **Resultatet** av tävlingen tillkännagives i de nordiska amatörtidningarna.

Stockholm den 2 mars 1939.

NRAU'S TÄVLINGSNÄMND
SM5ZX SM5RH

UA-TÄVLINGEN 1939.

Den andra tävlingen om den förnämliga UA-pokalen kommer rätt nära den stora nordiska tävlingen, men påskhelgen rättar sig tyvärr icke efter födelsedagar. Vi hoppas dock, att det ena stora evenemanget icke överskuggar det andra. UA's 72-årsdag infaller på måndagen den 17 april, ledsamt nog efter tävlingens slut.

1. Tider:

Lördagen den 15 april kl.	0500—0700 GMT.
Söndagen den 16 april kl.	0600—0800 GMT.
Söndagen den 16 april kl.	2200—2400 GMT.

2. **Frekvenser m. m.:** Alla amatörband. Endast telegrafi vågtyp A 1. Dålig kvalitet medför diskvalifikation av station och **meddelanden**.

3. **Anrop:** SM9SA³ DE SM...². Anropet må upprepas under högst en minut.

4. Under varje pass tillåtes högst en **förbindelse** med annan tävlande station på ett och samma band, dock högst två lokalförbindelser (QRB under 10 km.) i följd. Lokalförbindelse skall ovillkorligen markeras i loggen med en asterisk (*) framför motstationens signal.

5. **Tävlingsmeddelande** av typen 01569 GLAVA skall utväxlas. De två första siffrorna skola vara meddelandets löpande nummer och de tre sista RST-rapport. Bokstavsgruppen skall bestå av fem godtyckligt och oregelbundet sammansatta bokstäver och ändras för varje QSO.

6. **Poängberäkning:** Varje godkänt meddelande ger en poäng. Slutsumman multipliceras med antalet olika stationer och band. För att band skall räknas, fordras godkända förbindelser med minst tre olika, ej lokala, stationer på detsamma.

7. **Tävlingslogg** enligt bilaga skall vara ledningen tillhanda senast den 25 april 1939. Skriv loggen med stora tryckbokstäver, vid maskinutskrift dubbelt radavstånd.

8. **Priser:** Vinnaren får sitt namn graverat på UA-pokalen samt miniatyr av densamma. Övriga priser (jetonger) i förhållande till deltagarantalet.

9. **Resultatet** tillkännagives i QTC.

Stockholm den 27 mars 1939.

TÄVLINGSLEDNINGEN.

SM5ZX SM5RH

FRÅN DISTRIKTEN.

SM 4.

—ZI har skaffat sig en modulator och njuter nu för fullt av fonins tjsning.

—RL är fortfarande QRT trots löften att vara igång i febr. Why?

—KX har satt igång med 6L6G ECO 15 watts input. Antennen linkopplad vilket visade sig effektivt mot BC störningar. RX-n är byggd efter 5QU's beskrivning och går ufb.

—MO har upptäckt 80-metersbandet, där han träffar SM-hams på nätterna. Provar för närvarande en Sky-Buddy.

—KI: Vi vänta fortfarande med spänning på det nya "åkets" premiär.

—LX provar som bäst sin nya Super Skyrider (x-tal). Har satt upp en 20 meters RX-antenn vilken verkar vara fb ur flera synpunkter. Lovar återkomma om den när den blivit provad ordentligt.

—457 reste ner till Sthlm och besökte flera hams. Har nu återkommit och heter SM4JG. Vi gratulera! Första QSO'et avverkat med egen kärre EC-FD-PA med 6K7-6L6-T40 i resp. steg. Det går undan med bygget när lic. är klar!

—414 har köpt en Sky Champion samt börjat jobba på annan plats, varför CW-träningen blir mera periodisk. Sri!

Den 25 febr. hade 4:orna sitt första meeting för året

med 25 "kortvågiga" YLs och OMs. En mycket lyckad träff med kv-prat och dans fram på småtimmarna.

Nästa gång träffas vi i Hudiksvall den 7 okt. då SM4XX lovat svara för rusthållet. Välkomna OMs.

73.

—LX.

SM 5.

En del rapporter ha inkommit för vilka D1 framför sitt djupt kända tack.

NE skriver: "När så god ordning i QSL-utsändningen nu råder att även vi allmoge börja känna oss samhöriga med SSA, ska vi i gengäld insända rptrs och bidrag till resp. D1 och SSA". — Vidare omtalar —NE att sändaren är en Jones Bi-push med 6A6—6L6 pp. Input 40—60 watt.

—QT har QSY'at till Ludvika och tjänstgör som teknisk rådgivare i L. R. K.

—YQ: Ny tx 59 EC—807 PA med 30 watts input.

—LB kör med mopa med 807 på 220 v. DC.

—KP fonerar på 7 MC/s.

—WT är åter i gång. Sändaren, som består av 6L6—807—T40, är inrymd i källaren och fjärrstyrd från shacket. Input 100 watt. RX Sky Champion.

—UM har klarat WAC på ten. Anser bandet fb för dx.

—UN skall bygga SS super samt flytta ut på landet.

—OI är åter i Västerås där gänget på måndagarna ha meeting hos —LU. Bygger 14 MC/s tx med pp 807 i slutsteget.

—NV kör med CO—FD—PP PA (RK 49). Input 60 watt.

—OU är mest på 3,5 MC/s med foni. Har fb xtal mike av eget fabrikat.

—VR och —OQ ha superbyggena klara.

—UW har haft New Mexico liksom även

—OS med ny kärre EC—FD—PP PA. Input 40 watt.

73

D1 5.

SM 6.

—UA har gästspelat i SAB för ett par dagar. Berättade att han mest dxar på 20 mtr. Men besöker dock sporadiskt 40 mtrs bandet.

—UB har ävenledes gästspelat SAB, och har nu med en liten Hartley på båten. Får med den många fina QSO.

—YZ är den senaste lic. i Göteborg. Sänder än så länge med en CC-osc. Det blir ett större bygge så småningom. Mottagaren är 1—V—2.

—PO bygger nu med PA:s hjälp ett "snyggt" bygge. Beräknar vara på jakt efter DX, när detta nummer av QTC kommer i tryck.

—PA byter ut sina gamla 50:or i pa:n mot 6L6GX. Det blev genast bättre sprätt, och det ramlar in DX varje dag.

—OB jobbar fortfarande med sin sändare. Det blir trångt om utrymmet i det kvarteret, där —PE, —OB och —PA bo. DL gissar på xtalfilter överlag.

—PE har nu kommit igång på allvar och tränar sig nu på 40 mtr med europeer. Tänker dock — se ovan — bygga en super med det snaraste.

—OR väntar på W-grejor. Sedan blir det ett finare 6L6GX-bygge och en ny antenntyp.

—XK sänder fortfarande med sin Hartley på 40 mtr. Den går fb, och

—RA får alltid kontakt, var han än befinner sig på de villande haven.

—QP deltar i USA-testen men som condens äro dåliga så hjälper inte ens beamen.

—VX har som nytt DX-land VU7BR — Bahreinöarna. Har nu löst powerproblemet så, att osc., dubblare och skärmgaller-spänningarna gå på 240 volt DC. Anodström för PA:n går på omformare, 180 watt. Glödströmmen för de båda 866 tas från en Dux-vibrator. Det hela går fb. Deltar ibland i testen.

—LN har QSO med ML varje dag. Smider planer på att sätta upp en 8JK-beam. Klagar över låg anodspänning. Ordna det med en vibrator. Det är färgen.

—NC har kommit igen på 80 mtr. Bygger super, modell QU.

—NB är igång på alla band. Bor i en dalgång, så DX:en vill inte riktigt drulla in.

—464 har klarat lic. Grattis ob. RX:en är en SX16. TX:n en 150 wattare. Antenn Zepp. Det skall nog bli fina sånger, bara anropssignalen kommer.

—444 har begärt att få avlägga prov. Gänget får väl hålla tummarna för honom i de ödesdigra ögonblicken.

—NP har fått ett nytt fb DX: PK1RI. Gör massor med DX trots låg input.

—KA bygger om TX:en för att komma upp i 150 watt.

—LJ skall bygga en högkänslig super. Har blivit verkligt cw-biten och har snart bara fonien till att demonstrera för nyfikna gäster. Vackert drag, ob.

73 es DX.

DL6.

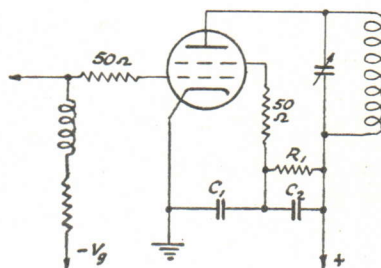
OM BEAMRÖR.

Beamrör såsom 807, RK 49, 6L6 etc. användas numera rätt allmänt av amatörerna. Många hams ha haft besvärigheter med rören i fråga även om de byggt sändaren direkt efter ett schema. På grund av den stora effektförstärkningen måste särskilda åtgärder vidtagas för att förhindra parasit- och andra självsvängningar. Även om galler- och anodkretsarna äro noggrant skärmade från varandra och högfrekvensledningarna de kortast möjliga vill rören gärna svänga utan yttre drivning.

Ett enkelt sätt att stabilisera även de mest bångstyriga rör är att närmast galler och skärmgaller inkoppla ett induktionsfritt motstånd på c:a 50 ohm ($\frac{1}{2}$ watt). Visserligen sjunker därvid gallerströmmen något men en fjärdedels watts högre driveffekt spelar ju ingen som helst roll.

Apropos driveffekt. Då en 807 går som förstärkare tål den maximalt 1 watt på gallret. Vid dubbling kan effekten ökas till 2 watt, om värdet på gallerläckan är stort (50,000—100,000 ohm). Det matande röret bör av denna anledning vara försett med någon slags reglering för utgångseffekten så att den maximala styreffekten ej överskrides.

Till slut ett par ord om anod-skärmgallermodulering av beamrör. Som vanligt matar man då skärmgallret från samma likspänningskälla som anoden via ett seriemotstånd. Det höga inre motståndet mellan skärm och katod (skärmgallerströmmen är låg) gör att man ej kan använda högre värde på passagekondensatorn än 2,000

$\mu\mu\text{F}$ om ej dennas impedans för de högre moduleringsfrekvenserna skall bli lägre än skärmgallerimpedansen. Den rätta skärmspänningen för anodspänningar omkring 500 volt är ungefär lika med halva anodspänningen. Detta betyder alltså att seriemotståndet skall ha samma värde som skärmgallerimpedansen, som är c:a 25,000 ohm.

För att moduleringsspänningen å skärmen ej skall sjunka med stigande frekvens, kan man shunta seriemotståndet med en kondensator (C_2) av samma storleksordning som C_1 . C_1 och C_2 i serie utgöra passagekondensator för högfrekvensen i anodkretsen. Då det resulterande värdet blir lika med hälften måste alltså var och en av dem tagas dubbelt så stor som i vanliga fall. Dessa vanliga värden äro för en lägsta frekvens av 1,75 MC/s 6,000 $\mu\mu\text{F}$ och för 3,5 MC/s 3,000 $\mu\mu\text{F}$. Skall således beamröret användas på lägst 3,5 MC/s väljes $C_1 = C_2 = 6,000 \mu\mu\text{F}$.

W8JK-ANTENNEN.

Som komplettering till den i föregående nummer av QTC beskrivna romben uppsattes förra sommaren en tvåsektioners W8JK-antenn. Denna antenntyp har tidigare diskuterats i dessa spalter, varför jag kan inskränka mig till några kortare randanmärkningar.

Antennen uppsattes med längdaxeln i riktningen SW—NO och kom alltså att stråla huvudsakligen NW—SO. Höjden över marken var ungefär 16 meter vilken knappt räckte till att klara topparna på de omgivande träden, belägna endast 10—20 meter från antennen.

Den ringa höjden och de närbelägna träden tycktes emellertid ej inverka särskilt menligt på resultaten. Hela Nordamerika täcktes utmärkt väl liksom även de östligaste delarna av afrikanska kontinenten. Strålningsloben är i horisontalplanet ganska vid: Såväl med OQ5 som YI och PK ja t. o. m. med VU2 har förbindelser uppnåtts på denna antenn.

Strålningen i längdaxeln riktning är mycket obetydligt. Användes antennen jämväl för mottagning kan det vara fördelaktigt att välja axeln riktning så att den pekar på Frankrike, England eller något annat land som är källa till mycket QRM.

En tvåsektioners antenn av denna typ är ej kritisk vad längden beträffar. Detta framgår tydligt av det följande: En månad efter det antennen uppsatts, hittade jag de kalkyler jag i all hast utfört före uppsättandet. Vid kontrollräkning befanns att varje gren på grund av ett slarvfel i

räkningen blivit precis en meter för kort. Någon förbättring av resultaten sedan längden korrigerats var ej märkbar.

Matarledningen var här en avstämd ledning c:a 60 meter lång. Avstämningen skedde medelst ett Collins filter. — Jag vill taga detta tillfälle i akt att livligt rekommendera det dubbla Collins-filtret men även till denna rekommendation foga en varning. — Som medel att koppla vilken som helst antenn med vilken som helst slags matarledning är det enastående. Men även med mycket litet injusteringsfel ger det en lätt passage för den första övertonen i stället för att undertrycka densamma. Detta gäller naturligtvis i högsta grad då slutförstärkaren utgöres av ett enda rör, två rör i parallell eller push-push, men är däremot mindre viktigt då man har ett push-pull steg. I många fall är det därför alldeles omöjligt att avstämman efter maximal antennström.

Collinsfiltret visas vanligen kapacitivt kopplat till tankspolen i slutsteget. Enligt mitt förmenande är det en lyckligare lösning att använda induktiv koppling. Bl. a. är ett par varv tråd billigare än två 5,000 volts glimmerkondensatorer! — Skulle dessutom en av kondensatorerna sprängas, lägges hela slutstegets spänning på antenntråden, vilket givetvis kan medföra obehagliga komplikationer.

Som kopplingslänk använde jag på 10 m. 1 varv, på 20 m. 2 varv och på 40 m. 6 varv. Något försök med andra varvantal har jag aldrig utfört. Med ett Collinsfilter är varvtalet i och för sig ganska betydelselöst.

—7MU.

VAL AV NÄTTRANSFORMATOR.

Vid ett flertal tillfällen ha amatörer i vardande bett om råd beträffande valet av nättransformator med vilken de skola börja sin amatörsändarbana. De synpunkter jag framlagt för dem kanske även ha allmänare intresse, varför de få gå vidare till QTC.

I regel står ju en amatörstations utveckling aldrig stilla och följaktligen bör man redan från början lägga sig till med sådana pinaler som man även har användning för i mer avancerat stationsbygge, dock utan att detta alltför mycket får inverka på priset. En väl dimensionerad transformator representerar ju ett kapital på 25—30 kronor varför det kan vara skäl i att fundera en smula över hur den bör vara beskaffad för att man skall ha största nytta av den.

Primären bör givetvis vara omkopplingsbar för de vanligast förekommande spänningarna 110, 130 och 220 volt. Vidare är det fördelaktigt att på dess "0-sida" begära uttag för ± 15 volt, för att därigenom bli relativt oberoende av eventuella över- eller underspänningar.

Vid valet av de sekundära lågspänningarna har man att ta hänsyn till de vanligast förekommande glödspänningarna på rör som kunna komma ifråga. Härvid har man att räkna dels med europeiska och dels med amerikanska rör. Följande lindningar rekommenderas för sändar- eller förstärkarrören:

- 1 lindn. 2,5 volt 4 amp.
- 1 „ 4 volt 3 amp.
- 2 „ 6,3 volt 3 amp.

För likriktarrören:

- 2 lindn. 5 volt 2 amp., med uttag efter 4 volt.

Sekundärsidans högspänningslindning bör inte överstiga 2×500 volt, när man har glödströmslindningar på samma kärna. Detta dels för att högspänningsisoleringen fördyrar transformatorn, och dels för att likriktarrör för högre spänningar — för ökad livslängds skull — bör ha glödströmmen tillslagen innan högspänningen slås till. Med 500 volt på anoden får man även god effekt och reder sig rätt länge. Sekundären bör vara försedd med uttag för vart hundrade volt. Man har då möjlighet att med något slag av omkopplare, kunna variera effekten, särskilt medan man avstämmer och justerar sändaren. Dessutom kan man då vid t. ex. 2×200 volt taga ut spänning till ett mindre likriktarrör för mottagare eller modulator. Den uttagna strömmen till en mindre sändare uppgår sällan till mer än 100 mA och beräknar man den då till 125 mA har man tillräcklig marginal.

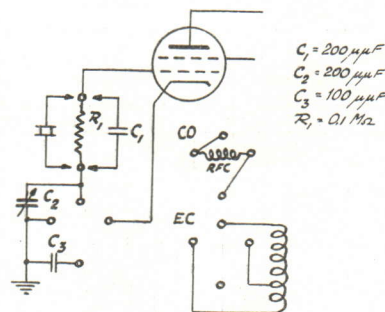
Utförandet bör vara sådant att åtminstone primären och högspänningsuttagen äro anslutna till kopplingslister. För de andra lindningarna är det närmast en kostnadsfråga men det ser ju trevligare ut om också dessa äro anslutna till plintar. Vid beställningen bör man påpeka att trafon ej behöver dimensioneras för maximal belastning då det ju knappast torde inträffa sådana fall att samtliga glödströmslindningar äro utnyttjade. Totala antalet beräknade watt enligt ovan blir c:a 142 vilket man dock utan risk kan reducera till c:a 100 watt sekundär belastning.

En transformator som den ovannämnda blir ej omodern eller otillräcklig. När kraven på större effekt kommer skaffar man sig helt enkelt bara en separat, större högspänningstransformator för PA-steget och bibehåller den gamla för oscillator- eller förstärkarstegen.

—WB.

EC - CO.

Nedanstående schema visar en anordning, som gör det möjligt att köra den i årets första nummer beskrivna regenerativa kristalloscillatorn antingen som CO eller som elektronkopplad oscillator.

Som synes är kristallen utbytbar mot en gallerkondensator. Samtidigt som dessa detaljer växlas bytes även spolar i den fyrpoliga rörhållaren och saken är klar.

—7NF.

VILKET L/C-FÖRHÅLLANDE?

Det finnes ju oändligt många kombinationer av induktans och kapacitet vilka ge resonans vid en viss frekvens. Detta kan även uttryckas så att produkten av L och C skall vara konstant. Vilket förhållande mellan dessa storheter skall man då välja?

För högsta verkningsgrad skall impedansen hos den obelastade kretsen vara så stor som möjligt. Nu är denna impedans

$$Z = \frac{L}{C \times R} \text{ ohm}$$

Om R (förlustmotståndet) antages i det närmaste konstant stiger alltså impedansen med stigande L och sjunkande C. För att emellertid kretsens impedans för övertonerna skall bli så lågt som möjligt fordras högt C och lågt L. Dessa båda synpunkter strida som synes direkt mot varandra och man får därför gå en medelväg. Erfarenheten har visat att värdet på L/C bör väljas så att den fullt belastade kretsens godhet (Q) bli lika med 12. Det maximalt tillåtna förhållandet mellan induktans och kapacitet beror då på förhållandet mellan anodlikspänningen och anodlikströmmen i förstärkarsteget. I nedanstående diagram äro kurvor för olika sådana steg vid angivna förhållanden mellan anodspänning och anodström inritade. Kapaciteten erhålles i $\mu\mu\text{F}/\text{m}$.

Kurvan A gäller för ett enkelt steg utan neutralisering samt för ett enkelt steg med s. k. splitstator kondensator och neutralisering.

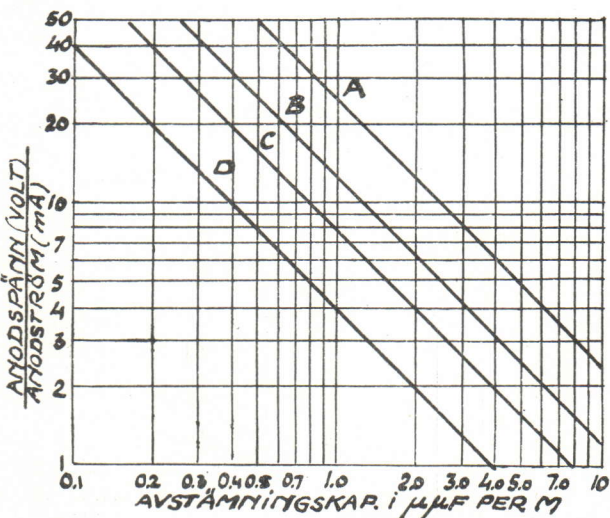
Kurvan B hänför sig till ett enkelt neutraliserat steg med vanlig kondensator.

Kurvan C gäller för push-pull om kondensatorn är av split-stator typ och kurvan D för samma steg med vanlig kondensator.

Att märka är att det vid split-stator kondensatorer angivna värdet hänför sig till vardera sektionen.

Exempel på användningen av diagrammet:

Antag att anodspänningen är 1,000 volt och anodströmmen 100 mA. Förhållandet är alltså 10. Om förstärkarsteget är push-pullkopplat och

split-statorkondensator användes erhålles värdet $0,8 \mu\mu\text{F}/\text{m}$. På 80 meter erfordras alltså $80 \times 0,8 = 64 \mu\mu\text{F}$, på 40 meter $40 \times 0,8 = 32 \mu\mu\text{F}$ etc.

—WL.

SM-HAMS.

SM6WL

Vår frejdade redaktör, Hans Eliäson, tillhör den kategori hams, som tala minst om sig själva och sin insats i kortvågens mysterier. Har han någon gång öst visdom ur sitt mångsidiga vetande i QTC, har det mera varit på "tjänstens vägnar".

Foto SM7UT.

Skola vi anse att det varit av falsk blygsamhet han ej velat lämna några data om sig själv och sin utrustning? Nåväl, OM's, här skall ni nu få en del upplysningar, som jag hoppas inflyta i obesketet skick. Jag tror mig äga en del förutsättning att kunna skriva om WL, då vi startade hamlivet ungefär samtidigt år 1928 i Göteborg, där vi under T. O. M. UA:s fostran och vård tillväxte i ålder och visdom. Det vill säga under tecknad stannade snart i växten i och med avflyttandet från SAB. Däremot kommer WL:s insats att gå till SM-historien.

WL har genomgått radioamatörens alla stadier och därmed förenade vedermödor och besvär, men han har också fått njuta den glädje och tillfredsställelse, som lyckade konstruktioner och resultat lämna. WL var med då rundradion först dök upp här i landet och experimenterade flitigt med en mångfald BC-apparattyper. Redan 1927 greps han på allvar av kortvågsflugan, närmast efter en sejour vid Fälttelegrafkåren där SM5SV och SM7SY stimulerade intresset ytterligare. Efter återkomsten till Göteborg kastade han sig huvudstupa in i gamet. Licens erövrades 1928 och hela detta år förflöpte i kortvågens tecken. Första QSO:et avverkades med UA, som välvilligt ställde sitt vetande och radioshack till förfogande. Och nu började en enastående aktivitet, vars spår bäst framgå av följande uppställning:

WL är förste SM-station som har

WAC	på 14 MC	erövrat år	1930
WAC	„ 28 „ „ „	1936	
WAC-phone	„ „ „	1938	
WBE	på 14 „ „ „	1932	
WBE	„ 28 „ „ „	1936	

WL har erövrat

1:sta pris i EDR-	testen år	1932
1:sta „ „ ARRL DX-	„ „	1936
1:sta „ „ VK-ZL-	„ „	1936
1:sta „ „ VK-ZL-	„ „	1937
1:sta „ „ Spanska	„ „	1932
1:sta „ „ REF-	„ „	1938
1:sta „ „ SSA-	„ „	1932
1:sta „ „ SSA-	„ „	1933
5:te „ „ NRAU-	„ „	1938
(bäste SM)		

Listan skulle kunna fortsättas med ytterligare pris och certifikat, men ovanstående bör räcka att visa vilken verklig A-ham WL är. Ytterligare belägg på detta påstående utgör den lista över "DX-Century Club" i QST:s senaste nummer, där WL som ende SM står med hela 84 verifierade länder, det verkliga antalet kontakter med olika länder ligger dock närmare 100. Av dessa äro åtskilliga första förbindelse med Sverige, men i brist på en lista över dylika kan någon exakt siffra ej uppgivas.

WL är pionjär på 10 meter här i Sverige. De första förbindelserna avverkades redan 1929 i Göteborg och sedan har han gjort sig känd som en av de mera framstående stationerna på detta band.

WL:s utrustning är i hög grad ham-betonad. Sändarna äro uppbyggda på hyllor och utan panel, vilket underlättar experimenterande och omkopplingar. För närvarande har han en hemmagjord super på 7 rör och två sändare för resp. 5,

Foto SM7UT.

10 och 20 meter samt 40, 80 och 160 meter. Den förstnämnda består av 6L6 regenerativ CO, 807 buffer dubblare och 805 i slutsteget med 300 watts input. Den för de lägre frekvenserna är en 6L6 CO—PP RK20 med 200 watts input vid telegrafi och 50 watt vid telefoni (suppressormodulering). Antennen utgöres av en W8JK beam vändbar 90° och uppsatt mellan fyra master.

WL har emellertid framför allt gjort sig känd som redaktör av QTC. Detta blad om vilket så många hårda ord blivit fällda. Red.-sysslan är utan tvivel den mest otacksamma posten inom föreningen, men trots detta har WL ända sedan 1934 sökt göra tidningen till det organ för kortvågsamatörerna som den bör utgöra. Men då en publikation av detta slag framför allt erfordrar medlemmarnas egen medverkan så har den kritik som framkastats enbart bumerangens egenskaper, den träffar hårdast den som utslungar den samma. Man måste faktiskt förvåna sig över att QTC blir allt bättre nummer för nummer, då man vet vilka svårigheter WL har att kämpa emot. Låt oss med all kraft understödja QTC och ge WL den eloge han så väl är värd. Vi hoppas att han ej ger tappat utan trots allt bereder oss glädjen att ur brevlådan med jämna mellanrum få fiska upp ett nummer av den av de flesta dock efterlängtrade QTC.

SM7UT.

TILLÄGG TILL FREKVENSLISTAN.

Sedan förra numret ha följande nya frekvenser anmälts:

7006	2WB	7136	6WE
7034	5WT	7137	5WT
7035	4KX	7143	6SM
7039	5KL	7152	6UJ
7060	7TS	7173	5NU
7063	5ZP	7178	5NV

Foto SM7UT.

T. Y. M. HAR ORDET.

Det är ej lätt att skriva en sådan här artikel, i synnerhet om man vill undvika QRM. Läsekretsen utgöres ju av både amatörer och icke amatörer och endera eller båda av dessa kategorier kunna på ett eller annat sätt taga illa upp mina mer eller mindre skarpa utfall mot de hams som bete sig olämpligt i luften. För en tid sedan fick jag sålunda veta att hams kunde bli förtörnade på SSA och QTC på grund av T. Y. M's skrivelser. Skulle så verkligen vara fallet vill jag uttrycka min stora ledsnad häröver. SSA är helt oskyldig. Styrelsen vet säkerligen ej ens vem jag är — och QTC vill ju endast främja hamrörelsen. Då avsikten med denna artikelserie är att söka få upp amatörernas ögon för nödvändigheten av god operationsteknik och allmänt uppträdande, kan jag ej släta över med hartassen och låta allt vara vy ufb solid ok.

Det är fler än undertecknad som reagerat mot det foni-liv som nu är rådande på 7 MC/s (för att taga ett exempel). Vi ha emellertid även andra saker att avhandla. Det har kommit till min kännedom att det någonstans i Europa finnes en station, som tagit till sin uppgift att sända "cq-sorgkort" till amatörer, vilka hamra alltför långa anrop. Idén är god. Har man en gång fått ett sådant qsl, ser man nog upp bättre nästa gång kärran skall luftas. Det är väl ingen SM bland qsl-mottagarna?

Det är nu länge sedan jag själv var i luften, men det händer ju ibland att en eller annan rx får berätta vad som händer och sker i etern. Bl. a. avhandlades för någon tid sedan på 7 MC/s foniproblemet av ett antal foni-op's under ett ring-qso. Enligt vad jag kunde förstå, kom man dock ej till något bestämt resultat. I qso'et deltog även en cw-ham (som gäst hos en av de andra). Han hade en del goda tips att komma med, men under senare delen av pratstunden var han tyst. Tyckte kanske att det varit trevligare med ring-qso med cw.

Med 73.

T. Y. M.

FONE-FÖRSVAR.

Då telefonen en gång var uppfunnen och erbjöds myndigheterna mottogs den inte med någon större entusiasm. Den ansågs på sin höjd kunna vara en hjälp för reparatörer vid felsökning å telegrafledning!

En del av vår tids s. k. cw-hajar tycks ha en liknande inställning till kv-telefonien. Att övergå från den ädla cw-sporten till telefoni betraktas av många som "förfall". Men vari består nu detta förfall? Fonehamarna få ofta sina fiskar så varma, att något bör sägas till deras försvar.

Utomstående kalla amatörrörelsen för en hobby. (Enligt —7ZY är emellertid detta uttryck djupt kränkande: "Radio är ingen hobby, det är en fin vetenskap!") Hur som helst, utövarna av den ädla kv-konsten torde i stort sett kunna upp-

delas på två avdelningar, trafikavdelningen och tekniska avdelningen. Det låter kanske kommersiellt, men det skadar ju inte!

Vi ha utan överdrift amatörer, som äro utmärkta operators, fiska dx, deltaga i tester och allt vad till gamet hör, men äro fullkomligt okunniga om elektroteknik och allt vad radioteknik heter, och kanske inneha en sändare byggd av en annan amatör, eller köpt färdig. De äro "trafikare".

Så ha vi amatören, som bygger, som aldrig får sin sändare färdig, som finner nöje i att bygga och trimma, men sällan får tid över att sända och följaktligen i regel är en dålig operator men god tekniker. Och det är i regel denna typ som "förfaller" till telefoni. De QSO han då kan få ge praktiskt utbyte, enär problem kunna diskuteras mera smärtfritt pr fone än via morse. Och vad är nu morse? Morsetecknen äro väl inte målet utan medlet, varmed vi överföra vad vi vilja ha sagt. Och varför detta tidsödande överföringssätt då det finns bättre? Läs igenom några mottagna cw-qso. De innehålla förvånansvärt lite. På en halvtimme blir inte mycket sagt. Ett fone-qso däremot ger något personligt, ett verkligt utbyte. Vid ett fone-qso på fem minuter hinner man klara av lika mycket som under ett timplångt cw-dito.

Orsaken till invändningarna mot kortvägs-telefonien är nog inte så mycket telefonien i sig själv som det faktum, att störningar från illa justerade fonisändare äro oerhört svårare än från cw-stns, och att många amatörer tycks finna nöje i att leka rundradio med ty åtföljande grammofonspel. * Och vad är väl hemskare än grammofonmusik på ett amatörband! Forna dagars CQ-maskiner stå inför detta som de mest oskyldiga varelser i världen.

Störningsproblemet blir så mycket svårare, då det är internationellt, eller för vår del åtminstone "europeiskt". Men man skall först sopa rent för sin egen dörr o. s. v., och hur skulle det vara med lite mera positivt ingrepp från Styrelsen? Hur skulle det vara med en "Official Observer"? Inom SSA finns ett 40-tal ingenjörer, därav ett 10-tal civilingenjörer jämte andra auktoriteter. Hur skulle det vara om några av dessa fingo sig ålagt att då och då kontrollera banden och i varje QTC lämna en rapport? Alla ha vi syndat, heter det, och ett omnämnande eller påpekande skulle säkert inte tagas illa upp, om det komme från tillräckligt auktoritativt håll. Och lite mera tekniska artiklar i QTC skulle säkert bidra att skingra en del okunnighet.

—7XY.

* Just det ja. — Red.

ÄNTLIGEN NEVADA!

Under ARRL-testen lyckades SM7MU få förbindelse med Nevada. Detta är den första mellan staten ifråga och Sverige. Härmed ha alla vita fläckar på USA:s karta försvunnit för vår del.

TRÅDTABELL.

Tråd Nr.	S. W. G. Diameter		B. & S. Diameter	
	Inch.	mm.	Inch.	mm.
2	.276	7.010	.2576	6.543
4	.232	5.893	.2043	5.189
6	.192	4.877	.1620	4.115
8	.160	4.06	.1285	3.264
10	.128	3.25	.1019	2.588
12	.104	2.64	.0808	2.052
14	.080	2.03	.0641	1.628
16	.064	1.63	.0508	1.290
18	.048	1.22	.0403	1.024
20	.036	.914	.0320	.813
22	.028	.711	.0253	.643
24	.022	.559	.0201	.511
26	.018	.457	.0159	.404
28	.0148	.376	.0126	.320
30	.0124	.315	.0100	.254
32	.0108	.274	.0079	.203
34	.0092	.234	.0063	.160
36	.0076	.193	.0050	.127
38	.0060	.152	.0040	.102
40	.0048	.122	.0031	.079
42	.0040	.102	.0025	.063
44	.0032	.081	.0020	.051
46	.0024	.061	.0018	.046

INSÄNDARE.

En lokalfråga.

SSA behöver ett huvudkvarter samt en samlingslokal i Stockholm. Under årsmötet diskuterades denna fråga och styrelsen lovade försöka ordna saken. Detta löfte har ännu ej infriats.

Varje torsdag ha vi i Stockholm meeting på ett kafé. Man kan ej vistas där utan förtäring, som väl uppgår till en kostnad av omkring en krona. Är det då ej bättre att vi alla i Stockholm och ev. i landsorten betala en särskild avgift i och för anskaffandet av lokal lämplig som huvudkvarter och för meetings? Det nuvarande förhållandet är olidligt. En kafélokal är ej det ringaste representativ då t. ex. en utländsk ham kommer på besök. Den är ej lämplig för föredrag eller diskussioner. Den lämpar sig ej heller för morseträning.

En insamlingslista utsändes förra året på vilken det var meningen att var ham i Stockholm skulle teckna ett bidrag. Men resultatet var minst sagt sorgligt.

En snar lösning av lokalfrågan måste komma till stånd.
SM5OH.

7 MC/s foni.

Tillåt en lyssnare framföra sin tanke i den fråga "T. Y. M." och "Femman" åter fört på tal. Jag vill först säga, att jag tycker kritiken är väl vass i tonen. Jag har som lyssnare hört att det kommit mycket missnöje åstad. Har även hört den åsyftade 7:an lämna sin förklaring som till en del kan godtagas. Jag är villig instämma i, att det är olämpligt med grammofonspelning då det sker som

ren underhållning, men då det utföres som prov och stationen meddelar detta och önskar rapport däröver, bör det få ske. Jag har ofta hört en ny 4:a i Hälsingland som spelar skivor för sina vänner, eller som han säger, "kära vänner", och det borde undvikas. Vanligt tal, även om det sker i en "lätt kåserande form" kan väl inte göra så mycket, det förekommer ju mest mellan 8-9 på söndagarna och då hela dagen för övrigt är ledig för telegrafi bör det kunna tolereras.

Det är nog så, att det intresse som nu finnes för kortvåg har till stor del kommit till på grund av foni. Jag har i årtal varit intresserad för kortvåg, men det är först nu, sedan jag fått höra så många köra foni, som jag kommit på idén att lära mig telegrafi. Och jag är säkert inte ensam om det. Jag har, bland de 78 stationer med foni som jag har antecknade som hörda, ofta kommit på de som sagt, att "en gång kommer vi nog alla att prova med telefoni".

Jag är för att i alla organisationer ska finnas disciplin, men den skall framföras med varlig hand.

Bara en lyssnare.

ADRESSFÖRÄNDRINGAR.

- SM6LT Brukstjänsteman Holger Ahlm, S. Esplanaden 9, Huskvarna.
SM5-372 Börje Pelz, Smedsbacksgatan 8, 4 tr., Stockholm.
SM6QN S. E. Peterson, Linnégatan 16, Linköping.
SM7-447 Erik W. Gustafsson, Kopparmöllegatan 18, Hälsingborg.
SM5TP T. Lange, Hallebergsvägen 27, 3 tr. c/o Widmark, Traneberg.
SM5-415 Gerhard Berggren, Brantingsgatan 39, 4 tr., Stockholm.
SM6KT Gunnar Carlström, Moholm. (Förut SM6-380).

TILL SALU.

1 st. Stancor sändare, modell 48-C, 90 watt, fullt körklar och i bästa skick. Kr. 290:—

1 st. Howard kortvågsmottagare, modell 430, absolut ny, 5 rör, utmärkt på 10 meter.

Kr. 130:—

Närmare upplysningar genom Herr Lars Hallberg, c/o SM5SV, Värtavägen 21, Stockholm.

S. S. A. TILLHANDAHÅLLER:

Kortbølge Radio 5. uppl. Kr. 4:—
ARRL-logg Kr. 2:—
Q-lista Kr. 0:90
Grammofonskiva för morseträning Kr. 2:25

På förekommen anledning meddelas att SSA ej för Call Book eller världskarta utan endast ovanstående artiklar.

S. S. A. Försäljningsdetaljen,
Box 110, Kvarnholmen
Postgirokonto 155448